

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 164.

CLEVELAND, O., TUESDAY MORNING, JULY 14th, 1931.

LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Zanimive vesti iz življenja rojakov po širnih naselbinah Amerike

Farna šola sv. Roka v LaSalle, Illinois, je upeljala pouk slovenskega jezika, ki se vrši vsak torek in petek po maši v cerkvenih prostorih. Otroci se zelo radi učijo našega jezika. Sedaj jih pohaja v šolo 22.

Družina Matt Ferlica iz Rock Springs, Wyoming, se je v državi Idaho, kakih 140 milj od Rock Springsa, ponesečila. Najmlajši sin, ki je baby v družini, je bil pri tem ubit. Drugi so dobili večje ali manjše poškodbe.

V Ely, Minn., se bodo vršile volitve za šolski odbor. Tudi več Slovencev kandidira ob tej priliki, med njimi Mr. Jos. Veranth.

V mestu Munsing, Michigan, je umrl rojak Jože Laurič, doma iz Retij pri Loškem potoku. Po domače je bil znan pod imenom "Pangre." Postal je imenit vročinski vala. Zapuščala soprogo in 6 nedorastlih otrok.

V New Yorku sta se poročila Mr. Thomas Kokalj in Miss Apolonia Kovach. Ob priliki poročne slavnosti se je nabralo med gosti \$12.00 za dom slepih v Ljubljani.

V Milwaukee, Wisconsin, so nedavno otvorili novo banko z imenom American State Bank. V direktoriju se nahajata tudi Slovenca Anton Butcher in dr. J. Stefanetz.

V Braddock, Penna., je umrla rojakinja Ana Suša. Bolna je bila samo en dan. Zapuščala moža in več otrok.

Na Notre Dame univerzi je gradual kot Bachelor of Science Raymond J. Dunda, sin Mr. Jos. Dunde, bivšega upravnika "Ameriške Domovine" in sedaj pomožnega blagajnika Joliet National banke. Na univerzi Illinois pa je dobil isti naslov in odlikovanje Mr. Jos. Zalar Jr., sin glavnega tajnika KSKJ.

V Rock Springs, Wyoming, sta se poročila Jožef Golčič in Cecilija Stolek, Valentin Kalan in Frances Hribar.

Aleksander Vodopivec išče svojega očeta Josip Vodopivca, doma iz Prvčine na Primorskem. Zadnji naslov Josipa je bil 15617 Holmes Ave., Cleveland, O. Sedaj bi rad zvedel za njegova Alex. Vodopivec, calle Medrano, 1235, Buenos Aires, Argentina.

Suhaški agenti so dobili grožnje, da bodo ubiti

Chicago, 13. julija. 15 zveznih prohibicijskih agentov je dobilo danes pisemske grožnje, da bodo ubiti, ako ne odnehajo s preiskavo proti gotovim prodajalcem opojne pijače na debelo. Dve vladni priči v preiskavi sta bili doslej že ubiti. Prohibicijski agenti so naprosili sodnijo, da čimprej začne z obravnavo.

Gangež molči

Zadnji teden je bil gangež Abram Andrus ubit in gangež Joseph Blank smrtno ranjen po drugih gangežih v bližini Clevelanda. Joseph Blank se bori s smrtno v bolnici v Sharon, Pa., in dasi ga prosi policija in zdravniki, naj pred smrtjo pove imena napadalcev, pa Blank trdovratno molči, dasi so mu imena znana.

* Med Francijo in Rusijo je prišlo do diplomatske sprave.

Neimenovani pisatelj ostro napada politične kandidate. Le Baker je dober

Washington, 13. julija. Pravkar je izšla tu knjiga "Ogledala leta 1932," katero je spisal nepoznan pisec. Knjiga je kot nekaj uvod k prihodnji predsedniški kampanji, v kateri pisec nenavadno strupeno napada vse prominentne politikarje, z edino izjemo Newton D. Bakerja. Enaka knjiga pride na vsaka štiri leta enkrat v javnost. Knjiga je dobro ilustrirana po kartonistu Cesare. O predsedniku Hooverju n. pr. piše: "Hoover je nepopularen in neljubljen mož. Manjkajo mu vse kvalitete, ki delajo moža velikega državnika. On ni ti povprečen predsednik ni." O Franklinu Rooseveltu, guvernerju države New York, o katerem se govori, da bo predsedniški kandidat demokratske stranke, pravi, da mož nima nič originalnega, pač pa se diči s pridobitvami drugih, kot z reformnim elementom New Yorka, z Wilsonovo administracijo, s cirkusom Al Smitha in s Tammany Hall. O Hooverju omenja knjiga, da je postal že demokrat tekom Wilsonove administracije, pa ga je potegnil republikanski senator Lodge z laso v republikanski tabor. Glede Coolidgea pravi pisec: "Kateri izmed zadnjih predsednikov je padel v tako pozabljenost kot Coolidge? Roosevelt je šel na lov v Afriko, Taft je postal profesor na univerzi, Wilson je sanjal naprej in umrl, Harding se je pogreznil v prah, Coolidge pa smrči in sedi na svoji morali. Newton D. Baker je pa upanje ameriškega naroda. Idealen, učen, razumeval, joč ljudske potrebe, demokratičen, iskren, nad vse pošten, je med vsemi Amerikanci najbolj zmožen postati predsednik.

Vojak je pogoltnil svoje lastne zobe

El Paso, Texas, 13. julija. Olaf Nelson, vojak nekega ameriškega pešpolka, ki je nastanjen v tem mestu, je pogoltnil pri večerji več svojih zob. Ker mu noben zdravnik ni mogel pomagati, so ga z vojaškim ambulančnim zrakoplovom odpeljali v Washington, kjer se nahajajo tozadevni specialisti.

Dr. Kern odpotuje

Dr. Kern je za par dni odpotoval v Buffalo, N. Y. Vrne se v četrtek zjutraj.

Shriners

Že od nedelje sem se vrši v Clevelandu vesela konvencija organizacije "Shriners." 112 posebnih vlakov je goste pripeljalo v Cleveland, poleg tisočih avtomobilov, ki so dospeli sem. Včeraj so sprejeli glavni uradniki 750 novih prosilcev v organizacijo. Obredi so trajali od 1.30 popoldne do 10. zvečer. 10.000 uniformiranih članov organizacije je bilo navzočih. Danes ob 9. uri se prične ogromna parada članov organizacije. 216 različnih uniform bo zastopanih v paradi. Predsednik organizacije, ki se imenuje "cesarski potentat," se je pripeljal v Cleveland iz New Yorka v posebnem vlakcu, v katerem je bilo 30 Pulman vozov. Računa se, da se nahaja v Clevelandu 100.000 gostov, ki bodo pustili tukaj milijone dolarjev. Samo za zabave in okrasje so potrošili skoro \$400.000.

V premogarskih okrajih strahovito stradajo družine unijskih premogarjev

Cedar Grove, Penna., 13. julija. V tem malem mestecu je okoli 400 premogarjev že mesece brez dela. Zlasti stradajo v tej okolici otroci. Vsem se pozna, da ne uživajo dovoljne hrane, kar bo vplivalo na njih zdravje skozi vse življenje. Večina otrok ne pozna mleka, ker ga niti ne vidijo, kaj šele, da bi ga dobili. Črn kruh, pomočen v vodo, je že slaščica za nje. Pred leti so premogarji dobivali približno \$1.00 za tono premoga, kompanije pa so jim kar naenkrat znižale, ne da bi prej kaj naznanile, plačo na 45 centov od tone, kar je toliko, da se sploh ne da živeti. Premogarji že po tri leta niso mogli kupiti novih oblik. Ko je prišel štrajh, so bili večinoma vsi zadolženi v kompanijskih trgovinah. Tudi ko so delali, so zaslužili ravno toliko kot so potrošili v kompanijskih trgovinah. Kdor je zaslužil \$15.00 je dobil rezit od kompanijske prodajalne, da je tam potrošil \$15, in če ste zaslužili \$16, ste dobili rezit, da ste toliko potrošili pri kompaniji. Delavci in njih družine aktualno stradajo v Pennsylvaniji.

30,000 delavcev v državi Kansas zgubilo delo

Kansas City, Kansas, 13. julija. Nad 30 neodvisnih operatorjev petrolejnih vrelcev je v tej državi enoglasno sklenilo ustaviti vse poslovanje pri petrolejnih vrelcih. Nad 30,000 ljudi je s tem zgubilo delo. Vzrok zatvoritve je, ker velike kompanije znižujejo cene gasolinu v medsebojni vojni.

Vreme

McKinney, Texas, 13. julija. Poljski pridelki farmarja J. Corleya so skoro zgoreli radi neznosne vročine. In farmar je slišal, da mali oglasi v časopisu mnogo koristijo. Zato je poslal v časopis "Dallas News" sledeči mali oglas: "Išče se dež, ki bi padel na mojo farmo tekom 48 ur." Ni minulo še 30 ur, ko je bil oglas priobčen, ko je začel padati izdaten dež, ki je farmerju naredil stotine dolarjev koristi. Farmar je plačal za oglas \$1.20. In pravi, da bo še oglaševal.

Poceni mleko

Trgovci na Kinsman Rd. v bližini 154. ceste se nahajajo že par tednov v medsebojnem boju glede prodaje mleka. Mleko se je prodajalo po 2 in 3 cente kvort radi konkurence. Seveda so trgovci mislili, da bodo kaj profitirali, češ, da ljudje, ki pridejo v trgovino po poceni mleko, kupijo še kaj drugega. Toda ljudje so kupovali samo mleko, in sedaj se bodo trgovci pobotali glede cene mleka.

Sam določil plačo

Kot je bilo včeraj sporočano, je mestni komisar stadiona Bender določil kot skupno plačilno listo za uslužbenca stadiona na \$68.000 na leto. Seveda pri tem nikogar vprašal ni. Sebi je določil \$10.000 na leto. Toda predno dobi ta denar, se bo v mestni zbornici o tem še obravnavalo.

Je šla v Chicago

Albina Novak je odpotovala v Chicago na polletno sejo Slovenske ženske Zveze, ki se prične 13. julija v uradu na 1849 W. 22nd St.

Evropa naj prvo pomaga Nemčiji, potem bo pomagala tudi Amerika

Buletin:
Zarek upanja za olajšavo nemškega finančnega položaja se je ponovil danes ob polnoči, ko so direktorji Mednarodne svetovne banke v Baslu dovolili Nemčiji ponovitev rediskontnega kredita v svoti \$100.000.000. Ob istem času pa je predsednik nemške republike, Hindenburg, zapovedal, da se zaprejo vse nemške banke po vsej državi. Odprta ostane samo državna banka. Mogoče je, da ostanejo banke zaprte še dalj časa. Nemci so znesli iz bank zadnje dneve mnogo sto milijonov v divji paniki.

Washington, 13. julija. Administracija predsednika Hooverja je izjavila, da je usoda Nemčije v prvi vrsti odvisna od Evrope, predno morejo ameriške banke kaj pomagati. Amerika je pripravljena za pomoč, toda Evropa mora tudi prevzeti svoj del bremena v nemški krizi. Predsednik angleške in francoske državne banke se snidejo jutri v Baslu, kjer se nahaja sedež mednarodne svetovne banke. Pri tem sestanku se bo razpravljalo o nemški krizi. V prvi vrsti morajo omenjene banke narediti načrt za pomoč, in na podlagi teh načrtov se udeležijo posojila tudi ameriški bankirji. Anglija je pri volji pomagati s posojilom, in tudi Francija bi dala denar, toda Nemčija mora prej dovoliti gotove politične prednosti Francozom, česar pa Nemci ne bodo storili. Hindenburg je izjavil, da se raje odprave predsedništvu kot da bi pristal na francoske politične zahteve.

Madžarska zrakoplovca preko oceana

New York, 14. julija. George Andres in Alexander Magyar, dva ogrska zrakoplovca sta zapustila New York včeraj in dospela v 7 urah in 39 minutah v Harbor Grace, kjer bosta počakala ugodnega vremena, da poletita preko Atlantika in direktno v Budimpešto.

Uspel piknik

Na špelkotovih prostorih je priredilo zadnjo nedeljno društvo sv. Vida št. 25 K. S. K. Jednote svoj letni piknik. Do 500 ljudi je bilo navzočih. V dobri družbi, pri dobri pijači je bilo vse veselo. In kdo bi si mislil, da baro je vesel in najboljše volje stregel gostom stari član društva, rojak Frankovič. Bil je videti najboljše volje in zdravja, ko je drugo jutro prišla žalostna vest, da je v nedeljo ob 4. uri zjutraj nenadoma umrl. Gotovo se ga bodo bratje pri pogrebu s častnim spremstvom spomnili! Naj mu bo ohranjen časten spomin, saj je dobro in uspešno neprestano deloval za društvo.

Piknik šolske mladine

Piknik Slovenske mladinske šole preteklo nedeljo se je izvrstno obnesel v danih razmerah. Na Močilnikarjevi farmi se je zbralo stotine Slovencev, ki so se živahno zabavali med mladino. Dohodkov piknika je bilo na \$500.00, kar bo prišlo v korist slovenske šole.

Pogreb Frankoviča

Pogreb pokojnega Antona Frankoviča se bo vršil v četrtek zjutraj ob 9. uri v cerkev sv. Vida.

Albert Fall, bivši tajnik notranjih zadev, mora oditi v zapore

El Paso, Texas, 13. julija. Albert Fall, tajnik za notranje zadeve, ko je bil Harding predsednik, in ki se je tekom svojega uradovanja dal podkupiti za \$100.000 in izdal narodno lastnino privatnim kompanijam, bo nastopil svojo zaporno kazen v zaporih izven distrikta Columbia. Obsojen je bil na eno leto ječe. Fall je stariak in bolehen, in se ne pričakuje, da bi prestal poln termin svoje kazni. Fall trpi na kronični jetiki. Izjavil je, da če ga pošljejo v kak zapor na vzhodu, da pomeni to njegovo takojšno smrt. Rad bi šel v kak zapadni zapor. Sodnik Bailey je ukrenil, da mora Fall v ječo, obenem pa pristavil, da naj generalni zvezni pravdnik določi mesto, kamor naj gre Fall v zapor. V zaporu bo moral biti najmanj štiri mesece, predno ga predsednik Hoover lahko pomilosti. Fall se je boril devet let po sodnijah, da bi pobegnul kazni, končno pa, ko so vse mogoče sodnije izrekle svoje mnenje, je moral v ječo. Soproga obsojenega Falla, Mrs. Fall, ki se je obupno borila skozi 9 let, da reši svojega moža ječe, je izjavila včeraj skrajno ogorčenje nad predsednikom Hooverjem, ki se je tekom enega svojih zadnjih govorov izjavil, da so umrlega predsednika Hardinga pokopali — njegovi prijatelji. S tem je Hoover mislil Fall-a. "Toda," je rekla Mrs. Fall, "moj čas bo prišel, ko bo javnost zvedela strašne stvari, ki bodo pretresle kosti onih, ki se nahajajo v grobovih."

Mesto Detroit si bo moralo posoditi denar

Detroit, 13. julija. — Mestna vlada naznanja, da bo potrebovala \$60.000.000, ako hoče voditi vlado še naprej. Obenem je mestna vlada pognala iz raznih zavetišč 1000 brezposelnih, za katere je doslej skrbela. Mesto stoji pred bankrotom in ne more več dati miloščine. V preteklih mesecih so dobili brezposelni \$17.000.000 podpore.

Vest iz domovine

Mr. Gabriel Rus, 3554 E. 81st St., je dobil iz domovine vest, da mu je na Bledu, Gorenjsko umrl dragi oče v lepi starosti 86 let. V domovini zapušča tri sinove in tri hčere, tu v Clevelandu enega sina. Naj bo dobremu možu ohranjen blag spomin!

Ste bili v mestu?

Kdor je sinoči hotel v mesto na parado in zabavo shrinerjev, ta je moral imeti zdrav hrbet, močne roke in krepka pljuča, da se je prerival skozi množico, ki je šela 80.000 ljudi. In danes zvečer bo menda ravno tako.

Poroka

Dne 1. avgusta se poročita Miss Bernadette Kavc, 13712 Sprecher Ave., v West Parku, in John Bryda. Poroka se vrši v cerkvi Oznanenja v West Parku. Iskrene čestitke!

Direktorska seja

Člani direktorija S. N. Doma imajo nocoj zvečer ob osmi uri svojo sejo, in se pozivljejo vsi direktorji, da so gotovo navzoči.

Iz domovine

Iz Trebnjega nam piše Mr. M. Telich, ki sporoča, da se ima prav dobro pri svojih rojakih!

Demokrati nastopijo proti visokemu tarifu in za odpravo brezposelnosti

Washington, 13. julija. Senator Lewis iz Illinois, demokrat, je danes izjavil, da se nikakor ne strinja z vodilnimi demokrat, ki nameravajo postaviti visoki tarif kot vodilno točko predsedniške kampanje v letu 1932. Senator Lewis je mnenja, da bi morala demokratska stranka sprejeti za svoj program v predsedniški kampanji v prvi vrsti brezposelnost, potem farmersko vprašanje in končno "perversijo bančnega sistema potom denarnih mogotcev." Večina ameriškega naroda se ne spozna v vseh intrigah, ki jih nudi tarif, je dejal senator Lewis, eden najbolj vplivnih demokratov. Toda vsakdo ve, kaj je brezposelnost, revščina, bankrot farmarjev in strašni bančni sistem pod republikanskim režimom. Ljudem se morajo preočiti krivice tam, kjer jih najbolj tiščijo, da bodo razumeli. Naj republikanci zagovarjajo svoj tarif, naleteli bodo na gluha ušesa. Demokrati morajo na vsak način govoriti o lakoti in brezposelnosti, pa tudi prinesti na dan definitivne predloge za odpravo brezposelnosti.

Potres v Mehiki je pogoltnil velik hrib

Mexico City, 13. julija. Potres v bližini mesta Santiago je pogoltnil obsežen hrib. Na mestu, kjer je stal hrib, se nahaja sedaj jezero.

Odvetniki pridejo

V dnevih 6. in 7. avgusta bomo imeli v Clevelandu konvencijo ameriških odvetnikov. Fantje, bodite pridni, kajti 10.000 odvetnikov bo naskočilo Cleveland ob tej priliki.

Zopet doma

Po par tednih zdravljenja v bolnici se je včeraj vrnil domov poznani rojak in kulturni delavec Mr. Josip Pezdirtz. Nahaja se na svojem domu na 709 E. 155th St. Prijatelji so prošeni, da ga obiščejo.

Pevsko društvo Lira

Vsi pevci in pevke S. K. Pevskega društva Lira so prošeni, da se nocoj udeležijo ob 7:30 zvečer pevske vaje. Po vaji je seja. Kdor se zanima, bo gotovo prišel.

Cigaretna postava

Governor White je podpisal novo postavlo glede davkov na cigarete. Nova postava stopi v veljavo 1. septembra. Dva centa bodo računali od paketa cigaret.

Jugoslavija in Hoover

Belgrad, 13. julija. — Jugoslavija nikakor ni zadovoljna s Hooverjevimi načrtom za moratorij, in časopisje pozivlja vlado, naj Hooverjevega načrta nikar ne sprejme. Časopisje pravi, da bi Jugoslavija po Hooverjevem načrtu izgubila \$15.000.000. Pol-uradni časopis "Vreme" poziva ministre, naj kabineto nikar ne žrtvuje "svete jugoslovanske pravice." Časopisje se tudi pritožuje, da Jugoslavija ni bila povabljen na uradno posvetovanje ekspertov v Londonu, dasi bo izgubila radi Hooverja največ, razen Belgije. Hoover je prišel na dan s svojim načrtom, ne da bi se posvetoval z Jugoslavijo. Vsa znamenja kažejo, da Jugoslavija ne bo sprejela Hooverjevega načrta.

Narodna garda mobilizirana v Rhode Islandu napram tekstilnim delavcem

Providence, Rhode Island, 13. julija. Narodna garda po vsej državi Rhode Island je bila danes mobilizirana, ko so zasledili državni policisti tovarne General Fabrics Corporation v Central Falls, kjer so se zadnje dneve vršili veliki izgredi. Sicer je generalni adjutant narodne garde, Cole, zanikal, da bi narodna garda mobilizirala proti štrajkarjem, toda poveljniki posameznih oddelkov sami so se izjavili, da pričakujejo, da bodo klicani v Central Falls. Governor države, Norman Case, se je izjavil, da ne misli poslati narodno gardo v Central Falls, razven če bo tako zahteval Col. Chafee, ki je poveljnik državne policije, ki se nahaja sedaj v dotičnem mestu. Tekstilnim delavcem v raznih mestih države Rhode Island je bila plača precej znižana, in to je vzrok, da so skoro vsi tekstilni delavci zapustili svoja mesta.

Nemogoče je, da bi mogli spati kot klada

Pittsburgh, 14. julija. — Pri povcdovanju, da ste spali kot klada, je navadna — laž, prvi profesor dr. H. H. Johnson od tukajšnje univerze. Dr. Johnson je opozoval tekom let nad 5000 čseb, ki so spale in je naredil 2.500.000 opazovanj. — "Nihče ne spi kot klada," je izjavil profesor. "Enega samega moškega sem dobil, da je spal več kot uro pri miru. Toda še isti je bil ommajen pred spanjem. Moške so bolj nemirni kot ženske v spanju. Povprečno se moški obrne vsakih sedem minut, ženska pa vsakih 13 minut, brez razlike, kako so trudni. Tekom osmih ur se oni, ki spi, obrne v postelji od 22 do 64 krat.

Se je "zagovoril"

Policist Heiss je dobil nekega berača na Prospect Ave., ki je imel napis: "Gluh in nem." Dost denarja je padalo v njegov klobuk. Berač je prišel pred sodnika Sweeney. Sodnik ga nekaj časa ogleduje, potem pa z rohami nad njim: "Vi niste niti gluhi, niti nemi!" Berač pa zavpije: "Kako veste to, vraga?" "Da," reče sodnik, "toliko vem, da boste šli za 30 dni v zapor!"

V Sulzmannovi hiši

Zvezni agentje so naredili pogon na hišo na 6800 Superior Ave., kjer so dobili večje zaloge pive in žganja. V tej hiši je imel bivši councilman Sulzmann in sedanji šerif svoj delavnico za smodke. Sulzmann je dal hišo v najem svojemu sinu, ta je pa hišo pred kratkim zarenatal zopet drugim. Dve osebi sta bili aretirani.

Smrdljive bombe

V vežo hotela Winton, kjer se nahaja stotine delegatov Shriners organizacije, je bila vržena včeraj smrdljiva bomba, ki je ranila enega gostov in povzročila, da so ostali morali bežati ven. Policija pravi, da je temu vzrok delavski nesporazum pri hotelu.

Avto plini

Anton Studeny, 50 let star, je bil najden mrtev v avtomobilu v svoji garaži na 3708 E. 54th St. Motor avtomobila je deloval, garaža je pa bila zaprta. Zadušil se je, in ravno tako tudi Edward Swing, ko je v zaprti garaži popravljal svoj avto.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 5 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 6628.

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. FIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 164. Tue., July 14th, 1931.

Misli in premišljevanje

Zelo zanimiva je statistika o prebivalstvu naše zemlje. Ljudje, ki se pečajo s to statistiko, računajo, da se nahaja na naši zemlji nekako 2,000,000,000 oseb. Od teh ljudi se nahaja v Evropi približno pol milijarde, v Afriki nekako 140,000,000 ljudi, v Avstraliji pa 10,000,000. Ostali so razkropljeni po Ameriki, kjer jih cenimo na 250,000,000 in po Aziji, kjer jih cenimo na 1,100,000,000.

Zanimiva je statistika o rojstvih in smrti naše človeške družbe. Preračunano je, da umrje vsako leto na naši zemeljski obli nekako 36,000,000 ljudi, a narodi se jih pa 53,000,000. V okroglih številkah bi lahko povedali, da povprečno vsak dan umrje 100,000 ljudi, rodi se jih pa 143 tisoč. Ali bolj natančno povedano: vsake tri sekunde umrje trije ljudje, in vsake tri sekunde se rodi pet otrok. Dnevno se torej rodi približno 45,000 več ljudi kot jih pa umrje. Dobra novica za boljše, slaba za pogrebneke.

Ena najbolj zanimivih novic, katero smo čitali zadnje dneve, je gotovo brzojavka iz Moskve, glasom katere je diktator ruske vlade, Stalin, sklenil, da sedanja boljševiška metoda vlade v Rusiji nikakor ne odgovarja razmeram, svetovnemu razpoloženju, razumu ali napredku Rusije. Ena najbolj znamenitih odredb Stalina je gotovo ona, v kateri Stalin odreja, da morajo biti v bodoče ruski delavci plačani po zmnožnosti, ne pa po delu. Doslej so komunisti v Rusiji plačevali vse enako, pa naj je kopal jarke ali pa delal načrte za monumentalne zgradbe. To seveda ni ugodno vplivalo na one, ki so imeli razvito pamet. Napredek je zaostajal, kljub skrajnim naporom vlade je nastal za stoj v vsem obratovanju.

Sedaj pa pravi Stalin: "Celo pod socialističnim režimom se morajo delavci plačevati z ozirom na vrsto njih dela, ne pa po potrebah delavcev." To je strašna izjava — v Rusiji, v največjem nasprotju z nauki Lenina, toda Rusija bo sprejela ta nauk, ker tako pravi Stalin, ki je bolj močan in absoluten vladar Rusije kot je bil kdaj kak ruski car. Zanimiva je tudi izjava Stalina, da mora ruska vlada najeti nekdanje specialiste raznih strok, ki so bili vpisani pod carsko vlado, toda z nastopom boljševikov pregnani.

V kratkih besedah povedano: Stalin uvaja kapitalistični sistem in manire, katere je pred desetimi leti izkoreninil iz ruskega življenja. Naredil je sijajne načrte za bodočnost, upeljal je petletnik, mislil je, da bo vključilo novo življenje v Rusiji iz tal, in proletarski paradiž je tu. Ni ga bilo večjega in bolj strastnega zagovornika boljševizma kakor je bil Stalin, in danes prihaja Stalin v javnost in javno zavre vse, kar je doslej učil. Ali moremo dobiti hujše obsodbe o krivih naukih boljševizma, ki je butal ob zid, pa si je razbil glavo in skuša danes slediti civilizaciji, katero je prej zavrgel. Postava lahko naredi precej, toda človeške narave ne more spremeniti. . .

Število jetnikov in številu zaporov se je v Angliji tekom enega leta zmanjšalo za polovico, kot pravkar naznaja ameriški konzul iz Londona. Zlasti zanimivo je poročilo ameriškega konzula glede števila jetnikov, ki so bili aretirani radi pijanosti. Dočim je bilo v letih 1910-1914 povprečno na leto kaznovanih 195,000 oseb radi pijanosti, pa se je število v letih 1929-1930 znižalo na 57,000. Leta 1913 se je nahajalo v angleških zaporih 18,155 oseb, v letu 1929 pa le 10,861. Število zaporov se je znižalo od 59 na 29. In v Angliji nimajo prohibicije, pijača je tam svobodna. Nasprotno pa morajo graditi v Zedinjenih državah, zlasti od leta 1919 naprej, neprestano nove zapore, jetniki se puntajo v zveznih kot v državnih zaporih in prebivalstvo ameriških zaporov se je v letih prohibicije podvojilo! Kar pač meče strašno luš na posledice prohibicije!

D O P I S I

Uniontown, Pa.—Po devetletni neprestani zaposlenosti sem si zaželel nekoliko počitka in sem šel na oddih v sveži zrak k svoji sestri, Mary Lipar in njeni obitelji v Uniontown, Pa.

Vožnja po pennsylvanski železnici mi je zelo ugajala, ker se proga vije med cvetočimi polji, zelenimi holmi, duhtečimi trati in drevjem, tako, da ima potnik vedno krasen razgled z vlaka.

Mesto Uniontown leži med nizkimi hribi. Ima okrog 20,000 prebivalcev, ki pripadajo raznim narodnostim, med njimi z okolice vred do 600 Slovencev. Mesto ima lepa poslopja, toda nobenih nebotičnikov. Najvišje je Fayette Title Co. Trust Bldg., visoko enajst nad stropi.

Glavna industrija so tukaj

premogokopi, tovarna je le ena: Richmond Radiator Co. Sedaj zidajo še eno tovarno za izdelovanje srajc.

Mesta v bližini so: Brownsville, 16 milj oddaljeno, Mason-town, Connelville, Fairchance, New Salem, Republic in Smittfield.

Šest milj od Uniontowna je hrib, ki leži 2,700 čevljev nad morsk gladino, Blue Ridge Allegheny Mountain, ki je gosto zaraščen z vsakovrstnim gozdnim in drugim drevjem. Pod vrhom hriba je Summit hotel z velikim parkom in prostornim igriščem, kamor prihajajo izletniki iz vse Amerike na oddih.

Tukaj izvira izborna studenčna voda, znana pod imenom Washington Spring. Ime je dobil po očetu Zed. držav, Geo.

Washingtonu, ki je tukaj skozil vodil svojo armado. Od tukaj je Washington pisal svoj materi: "Jaz sem srečno ubežal, a štiri kroglice so šle skozi mojo suknjo in dva konja sta bila ustreljena pod menoj." "Tukaj se nahaja tudi spomenik poveljnika Braddocka, ki je leta 1755 prodiral proti Virginiji in je tukaj našel smrt od sovražne kroglice. Napisalo bi se lahko mnogo o bojih za svobodo te dežele, ki so se vršili tukaj, pa naj za enkrat to zadostuje.

Delavske razmere so tukaj kot drugod in Hooverjeva prosperiteta je dala mnogim tukajšnjim naseljencem nezaželjene počitnice. Zato pa imajo ljudje več časa, da vodo dobro distilirajo, da postane tečna in okusna in se je jaz čisto nič ne branim. Ta voda jako čudno vpliva na človeka. Da vam dam en primer:

Nasrkal sem se te vode in potem smo se šli peljati z avtomobilom po cesti ob reki Monongahela in ob pennsylvanski železniški progi. Videl sem kar dve reki in štiri železniške proge, dasi so drugi trdili, da je vsakega samo po eno. Tudi se mi je zdelo, da sem videl sam eno reko in samo en železniški tir, ko sem se peljal proti Uniontownu, pa se je stvar v par dneh toliko izpremenila.

Med vožnjo me moj svak John opozori, da je treba dati avtu (in nam) okrepitev in da se bomo ustavili. Predlog sem sprejel z velikim odobravanjem, ker me je že po grlu nekam praskalo, kot bi se bil najedel peska iz Sahare. In če ravno je voda v Pennsylvaniji boljša kot v Clevelandu, vendar je bilo treba kar 12 steklenic, da sem si pogasil žejo. Namreč do 12 sem štel sam, potem so pa drugi zame štel za par ducatov. Drugo jutro sem se zbudil na mehki postelji čil in zdrav. Kako sem prišel domov, ne vem. To je bila skrb moje sestre in njene obitelji. Jaz se s tako stvarjo sedaj ne ukvarjam, ko sem na počitnicah.

Jaz ne verjamem, da sem pokončal toliko steklenic in je najbrže to samo golo opravljanje. Tudi Jaka ne bo verjel, če mu poveste. Pa naj bo že kakor hoče, pijača je pa le izbora in kdor ne verjame, naj pride sem, pa se bo prepričal.

Končno pozdravljam vse prijatelje po širnem Clevelandu, posebno tiste, ki krišjo razne blažene amendmente. Na počitnicah se imam prav dobro in želim vsakemu enako zabavo, kadar bo šel na počitnice.

Steve F. Pirnat.

Cleveland, O.—Prosim, ako sprejmete ta dopis v cenjeno Ameriško Domovino. Morda je to zelo koristen nasvet.

Letos je vladala silna vročina, mogoče bo še.

Časopisje je pisalo, da so ljudje od vročine cepali kot muhe.

Mogoče bi se dalo odpraviti silno vročino na ta način:

V Clevelandu pumpa kompanija plin iz West Virginije. Ravno na tak način bi lahko pumpali mrzel zrak iz farm v mesta in vasi. Po moji pameti bi postavili pumpe na morju ali visoko v zraku. V vsaki hiši bi morala biti pipa, da bi se vsak lahko poslužil svežega zraka in hladnega vetra, kadar bi mu bilo vroče. Služilo bi tudi za mleko in meso, da se ne bi pokvarilo.

Kadar bi šel človek spat in bi bilo vroče, pa bi kar pipo odprl, pa bi naj pihala hladna sapica.

Ta sugestija naj bi se priporočala našim mestnim očetom za prevdarek, da bi si s to idejo krajšali pasje dneve, v katerih se nahajamo. Pozdrav!

Carl Lenardic.

*Nemci nameravajo neko ulico v Berlinu imenovati "Hoover Strasse."

NAŠI LJUDJE NA VZHODU CLEVELANDA

Cesta, ki veže St. Clair Ave., in Lake Shore boulevard, je 185. cesta, kjer je eden najlepših in trgovsko dobro razvit okraj na vzhodni strani mesta. Na 185. cesti in na stranskih ulicah, ki se iztekajo iz te ceste, živi več sto slovenskih in hrvaških družin. Naši ljudje v tej okolici imajo lične hiše; lepi vrtovi, cvetje in sadno drevje krasijo njih domove. Družabnost in aktivno udejstvovanje na narodnem in kulturnem polju jim daje temelj do lastnega in trdnega obstanka še mnoga leta.

Ne bo odveč, če si malo ogledamo, kdo živi na tej prometni točki, osobito, če navedemo naše trgovce in obrtnike, ki trgujejo med našimi ljudmi na 185. cesti.

Našim rojakom dobro poznan krojač, Frank Poje, živi v lastnem lepo urejenem poslopiju, na 631 E. 185. St., in vodi dobro idočo krojačnico in kemično čistilnico za obleke. Pred leti je imel svojo krojaško delavnico na St. Clair Ave., blizu 40. ceste. Marsikateri rojak se je postavil z njegovim delom. Pred štirimi leti si je sezidal lepo poslopje na 185. cesti in se preselil vanj s svojo obrtno in družino. Rojak je dobrovoljna, poštena duša, fin obrtnik, hitre in točne postrežbe. Zavidljivosti on ne pozna in vsakemu želi blagostanje v življenju. Je izborni gospodar, kar kaže lepo premoženje, ki si ga je priboril.

Frank Poje je bil rojen v Babnem polju pri Loškem potoku. Krojaške obrti se je učil v Begunjah pri Cerknici pri svojem svaku Matežu Zalarju, v hiši našega urednika Mr. Debeveca, s katerim sta torej že od mladih nog dobra prijatelja. Poje se še vedno z veseljem spominja lepih Meniševskih krajev, kjer je prvič prijel šivanko v roke. Pozneje je delal tudi v Postojni, Slavni in drugih krajih. Pred 26. leti se je oddolil, da gre v Ameriko in od tega časa živi in vodi obrt med našimi rojaki v Clevelandu, v splošno zadovoljnost tako v delu, kot v ceni. Rojak je vreden vsega zupanja in kdor rabi novo obleko, ali če hoče dati obleko popraviti, zlikati in čistiti, naj se obrne do njega.

V hišni številki 608 na 185. cesti lastuje in obratuje mesnico poznan rojak, Mr. Frank Setina, ki pridno in pošteno streže svojim odjemalcem. V zadnjem času so v verižni trgovini poleg opazili, da naš rojak dobro trguje z mesnimi izdelki in odprli so mu v konkurenco mesnico, hoteč ga izpodrinuti ali trgovsko uničiti. Upati je, da se jim to ne bo posrečilo, ker njegovi odjemalci imajo vanj in njegovo postrežbo veliko zaupanje. Pošten obraz in vljuden nastop, ga dnevno vedno bolj utrjuje v njegovi poziciji, katero je pričel v sedanjih prostorih pred enim letom. Naši rojaki ga dobro poznajo s St. Clair Ave., in 38. ceste, kjer je vodil 17 let mesarsko obrt. Kvaliteta pri njem kupljenega mesa je nekaj izbornega in vsakdo, kdor kupi pri njem, se ponovno obrača na njegovo firmo.

Rodil se je v Prečni pri Novem mestu, ter se preselil pred 26. leti v Zedinjene države. Pred 17. leti se je poročil v Lorainu z Josipino, rojeno Očjak iz St. Jerneja. Mr. Setina je dober gospodar in skrben oče svojih družin. Je tip zadovoljnega Dolenca. Rojaki, podpirajmo ga v njegovi obrti po svoji moči!

V ličnih lokalih z napisom: Restavrant in konfekcijska trgovina, gospodari naš rojak John Klaus, oziroma njegova soproga Mrs. Angela Klaus. John je fin, družaben dečko, kot jih je malo. Njegovo poklicno delo je papiranje sob in barvanje hiš. Z restavrantom in trgovino si ne dela skrbi, ker vse to opravi skrbna žena. V stroki papiranja in barvanja je mojster in vsakdo je zadovoljen, kdor mu da delo.

John je pa tudi strasten lovec in član strelskega kluba Euclid Rifle Club. Zna tudi imenitno razlagati lovske dogodivščine in včasih v takem tonu, da človeka groza obide. Ampak John nikogar ne sili, da mora verjeti te njegove lovske dogodke. To svojo lovsko strast je dobil menda tam, kjer je bil rojen: v Kovečevskih gozdih, v Podgradu pri Žužemberku, kjer se še vedno pojavljajo medvedje, volkovi in divji prešiči. Pred 28. leti se mu je zahotelo po Ameriki in je od tedaj ves čas med našimi rojaki.

Njegova soproga je pristna Ribničanka, doma iz Brež pri Ribnici. Ona je vedno vesela in polna zdravega humorja. V kuhinji skoro nobena ne prekos. Kdor je le enkrat jedel v njenem restavrantu, bo rad potrdil tem vrsticam. V lepih in čistih prostorih prodaja tudi vsakovrstne tobačne izdelke, mehko pijačo in druge potrebščine. Kadar vas prime lakota ali žeja, oglasite se pri Klausu in zadovoljni boste šli ven.

Po dobri postrežbi in svežem blagu je poznan rojak Anton Tomšič, ki vodi že deset let trgovino in grocerijo na 731 E. 185. ceste. Tipična vas Hinje pri Žužemberku mu je dala luč življenja, ter ga obdarila z lepimi lastnostmi. Možak je prišel v Ameriko pred 31. leti, vesel in zdrav in poln dobre volje do dela. Odprl je trgovino leta 1907 in jo vodil do leta 1909, ko se je moral radi bolezni dati na farme v Wickliffe, O. Od tam se je povrnil pred 10. leti zopet v trgovino, ki jo neumorno in uspešno vodi na zgorej imenovanem prostoru. Za ženo si je izbral domačinko iz Ajdovce pri Žužemberku. V zakonu sta dobila šest otrok. Najstarejši sin vodi lastno mesnico na vogalu Ivan Ave. in 222. ceste. Drugi sin služi v ameriški armadi, kjer se počuti prav dobro. Tretji sin je pa na njegovi farmi, kjer pridno dela in gospodari. Starejša hčerka ima za moža poznanelega trgovca Mr. Mavsarja na vogalu 239. ceste.

Mr. in Mrs. Tomšič postrežeta ljudem prijazno in pošteno in cene v trgovini so vedno jako zmjerne. Rojaki, kupujte pri njih in zadovoljni boste z blagom in cenami.

Veliko izbiro manufakturnega blaga nam nudi naš rojak, Peter Usaj, na 783 E. 185. cesti. Rojak trguje v lastnem lepem poslopiju že tri leta v veliko zadovoljnost svojih odjemalcev. Rojen je bil v Čerčih pri Gorici, ter je dospel pred 24 leti v Ameriko. Najprej se je naselil v Durbinu, W. Va., kjer je tudi nekaj časa vodil trgovino. Poročil se je leta 1910, s sosaščanko Karolino Baveon. Zakon jima je dal dva čvrsta sina, ki sta oba marljiva dijaka višjih šol.

Peter Usaj je pošten možak, vljudnega ponajanja. Je iskren Primorski rojak, globokega narodnega prepričanja. Je pridlen in uspešen gospodar in izborni trgovec. Naši rojaki v okolici se vedno z zaupanjem obrača na njegovo firmo, kjer se jim postreže prijazno in po zmernih cenah. Kadar potrebujete oblačila za svojo družino, poslužite se te narodne trgovine.

Na 779 E. 185. St. vodi konfekcijsko trgovino ameriški Slovenec, Mr. Edward C. Gabrenja, sin poznane in spoštovane Frank Gabrenjeve rodbine, na 7215 Myron Ave. Rojen je bil pred 32. leti v Johnstownu, Pa., ter se je pozneje s starši preselil v Cleveland. Edward je poln dobre volje do trgovine in prirojena vljudnost ga vodi od uspeha do uspeha. Po gladiji izgovarjavi slovensčine bi ga človek ne sodil, da je bil rojen v Ameriki.

Prostore ima lepo urejene in v njih bogato zalogo svežega konfekcijskega blaga. Pecivo, mehke pijače, tobačni izdelki in druga grocerija so predmeti na prodaj v njegovi trgovini.

V zakon si je vzel pred osmi leti hčerko družine Henry Zalokar na Addison Rd. Skrbna ženka mu je v veliko pomoč v dobro razviti trgovini. Trgovino vodita zelo uspešno in rojakom se priporoča, da podpiajo našo mlado moč na trgovskem plju.

Vsakdo ve, da nam letos župan v Ljubljani naš grocerist in mesar, Frank Vesel. Frank je bil rojen na Blokah (kjer se je pred 500 leti potopila velika bojna ladja, op. Jakata). Že s 14. letom je ostavil očetovo stredo in se podal v Ljubljano, da se izuči mesarske obrti. Ko se je izučil, je šel delat kot mesarski pomočnik v nemški Gradec, potem na Dunaj in deval je iz kože teleta tudi v Monakovem. Po bogatih izkušnjah se je kot čvrst mladenič podal pred 30. leti v Ameriko in od tistega časa vedno živi med našim narodom. Rad se je udeleževal pri vseh narodnih ustanovah.

Ko je prišel v Cleveland, je dobil delo v klavnicni in tam je pridno delal, dokler ni leta 1906 odprl svoje lastne mesnice na St. Clair Ave., v bližini 40. ceste. Frank zna povedati o trdi borbi za obstanek, toda z jekleno voljo in pridnimi rokami je preživel vsako krizo in se postavil na trdne noge uspešnega trgovca.

Všled njegove bogate izkušnje v svojem poslu, se ni čuditi, da slovi njegovo blago daleč naokrog. V prekaževanju mesa je strokovnjak, da mu ga ni para. Kdo je Frank Vesel in kakšen karakter ima, sem že parkrat omenil v tem listu, toda pri pomniti pa moram, da je Frank človek, ki z vsakomur čuti in vsakemu rad pomaga. Njegovo geslo je: Vsi moramo živeti! Za društva in narodne ustanove rad odrine desetak in več. Je član več društev in klubov in direktor slovenske banke, North American Trust Co. Frank je izborni trgovec, dober gospodar in skrben oče svojih družin. V lično, lepo in veliko lastno poslopje na 791 E. 185th St., se je preselil pred štirimi leti, kjer sedaj trguje v čistih in lepih lokalih z grocerijo in mesnico.

Pridna njegova žena je doma iz družine Jernejčič v Zagradcu na Dolenjskem in zakon ju je blagoslovil s štirimi hčerkami in dvema sinovoma. Dve hčerki sta že poročeni, ostali pa mu pridno pomagajo v trgovini.

Rojaki, kadar želite imeti na mizi okusno pečenko, fino šunko, pleče ali perutnino, obiščite Vesela in prepričali se boste, da ima izborno kvaliteto. Prihodnjiki se bomo seznanili pa še z drugimi našimi trgovci v tem okolišu.

Joško Penko, zastopnik Ameriške Domovine.

—o—

PRAKTIČNI NASVETI

"Kadar kuhaš star krompir, pridni vodi, v kateri ga kuhaš, malo sladkorja. Imel bo boljši okus, skoro kakor nov krompir.

Za snazhenje kositraste (cin-kaste) posode sta najboljša sol in limona. Zmešaj sok ene limone in žličke soli, nadrgni s tem posodo, nato jo umij v topli vodi in zbrisi s suho krpo.

Nogavice raztegni, dokler se še mokre, da ti bodo dovolj velike, ker se pri pranju uskojijo. Ako raztegneš že suhe nogavice, se rade strgajo. Likati po nogavice ni potreba in tudi dobro ni.

Kadar šivaš na šivalnem stroju, se včasih primeri, da nameri pravilnega enakomernega brnenja kolesja zaslišiš nekaj čuden šklopot in tudi stroj ne teče več gladko. To je znak, da stroj ni dovolj namazan. Za mazanje je najboljša čista olje za šivalne stroje. S kakim drugim oljem pa nikar ne maži stroja. S tem se le zavira gladko vrtenje koles in osi. S petrolejem pa tudi ne smeš mazati, pač pa lahko s petrolejem umiješ, odnosno zbriseš zamazane dele, kakor jih dobro zbrisi z volneno krpo in namaži s čistim strojnim oljem.

Če verjamete al' pa ne.

Po nekem ustnem izročilu, ki je priletelo iz stare domovine, se sliši, da ko so se vozili naši Amerikanci s parnikom proti domovini, je Tonetu Grdini, ko je slovel ob ograji, padel klobuk v morje. Kaj je Tone delal ob ograji, je postranska stvar, nas zanima le usoda klobuka. Tone je bil zelo potrpehli žalostne usode lepega kastorca, pa ga potolaži Mrs. Mally, ki se je nahajala ravno v bližini:

"Nič ne maraj, Tone, saj bomo šli ravno po tej poti nazaj, pa ga boš pobral."

Vsem tistim, ki slučajno se delajo in ki morda nosijo seboj v tovarno kavo v steklenici, ali kakih drugih posodi, svetujem, naj steklenico s kavo ne devljejo v hladni žep. V tem ima namreč bridke izkušnje France Stemberger, ki je bil na ulični železnici v veliki zadregi, ko se mu je v žepu odprla steklenica in je mlečna kava pritekla spodaj pri čevljih izza hlačnice. Pa Francetu še ni bilo toliko za kavo, ampak za mokre hlače, katere je moral potem ves dan sušiti v tovarni. Baje je Frank, ko je videl veliko lužo pod seboj, vzkliznil: "Orka štelaža, to je dobro, da smo sami."

Urednik Ameriške Domovine je zadnjič pisal, da mu ne gre v glavo, kam je šel denar, ki je bil prej v prometu? Če bi kaj pomagal, mu povem, da jaz nimam in kar sem ga pa jaz imel v prometu, ga imajo sedaj marjašari v Collinwoodu.

Zadnjič sva se z Leganom (shorty) pogovarjala glede "deževnih" dnevo in me Frank vpraša:

"Jaka, pa ti kaj šparaš za deževne dni?"

"Šur da šparam," mu odvrnem. "Eno staro marelo imam pripravljeno za vsak slučaj."

Nekdo je hotel dati zavarovalni hišo proti ognju. Zavarovalniškemu agentu pove, naj zavaruje hišo za \$8,000, dasi je hiša vredna samo \$3,000. Ko je bilo pisanje gotovo, vpraša lastnik hiše:

"Koliko bom pa dobil, če pogori hiša?"

"Ne vem natanko," odgovori agent, "nekako od pet do deset let."

Δ

Dijak piše svojemu očetu:

"Ljubi ata! Pošlji mi takoj 40 dolarjev, da si nakupim nekaj redkih starih denarjev, ker nameravam napraviti veliko zbirko denarja iz starih časov. Vaš sin Jože Potratovič."

Oče mu takoj odpiše:

"Ljubi sin! Da bi ti napravil zbirko denarja, se mi zdi prav tako, kakor bi si naš pes Sultan napravil zbirko mesenih klobas. Tvoj oče Jože Potratovič starejši."

Δ

Starejša gospa vpraša petletnega dečka, kako mu je ime.

"Tinček," je odvrnil dečko.

"Kako pa še?"

"Nič drugega kot Tinček."

"Kako se pa tvoj oče piše?"

"Oče!"

"Ne! Kako mu pa tvoja mama pravi?"

"Dedec!"

Δ

Miha se nenadoma zbudi in vidi, da se plazi vlomilec skozi okno. Ker je Miha mirne narave, se hitro splazi pod posteljo in čaka, kako se bo stvar razvila. Naenkrat začuti, da nekdo sili k njemu pod posteljo.

"Ali si ti, Spela?" je vprašal tiho.

"Ne, jaz sem tat," je bil enak tih odgovor. "Zapazil sem, da se je vaša žena zbudila, pa vas prav prijazno prosim, da mi napravite malo prostora."

FRANK BUCK:

UJETJE ŽIVEGA TIGRA

Povedal vam bom zgodbo, ki sem jo doživel kot afriški lovec z ogromnim tigrom, takozvanim ljudozrcem, ki je najrajši napadal in žrl ljudi.

Mnogo se je že pisalo o tigrh, toda ne toliko o onih, ki napadajo in žro ljudi. Povprečno raztrgajo tigri v Indiji na leto 1,500 ljudi. To je izredno veliko število, kajti treba je imeti pred očmi dejstvo, da navaden tiger, pa naj je še tako krvoloč, ne napada ljudi. Nasprotno, tiger se navadno takoj umakne, čim zagleda človeka. Nekdaj sem v Paraku, v Indiji, skoro stopil na samico-tigro, ki je imela pri sebi mladice, čim me je uglela, je samo zarenčala ter izginila s svojima mladici v gošči džungle.

Tiger-ljudozrc je takorekoč med tigri nekaka perverzna žival. Navaden tiger, katerega lovec pritira v zagato in če potem v boju tiger lovca umori, ne bo navadno nikoli pokusil mesa svoje človeške žrtve. Toda, kadar pa enkrat okusi človeško kri, postane tiger človeku jako nevaren in bo pričel trgati ljudi, dokler se ne stori konec njegovemu življenju.

Kakor se čudno sliši, je ven, dar resnica, da je mnogokrat starost tigrar vzrok, da prične zasledovati in trgati ljudi. Tiger, ki je bil v boju z drugim tigrom ali kako drugo živaljo ranjen ali pohabljen, in ki ni več tako sposoben za boj in hitre tek, kakor je bil včasih, prične navadno prežati na ljudi. Prav tako tiger, ki je ostarel. Njegovo zobovje je postalo slabo in tisočeri boji, ki jih je imel v džungli za svoj obstanek, prično kazati na njegovem telesu svoje posledice. Njegove noge niso več tako urne, da bi ujele gazelo ali kako drugo hitro žival, jesti pa mora. Prične torej zalezovati človeka, katerega je še najlažje dobiti. Tak tiger se čisto splazi ponoči v vas do domačinov ter odnese nesrečnega domačina z njegovega ležišča. Kadar se pojavi tak tiger-ljudozrc v kakem okraju, se prolasti domačinov strašna groza in odslej žive v neprestanem strahu. Vsa domača trgovina in obrt zastane, in v tak okraj je takoj poslano vojaštvo na lov za zverino.

Ko sem se baš nahajal v svoji sobi v Raffles hotelu v Singapore, mi je bilo sporočeno, da želi knez iz Johore, ki je bil moj prijatelj, govoriti z menoj po telefonu. Ko sem vzel slušalo, mi je povedal, da je tiger raztrgal na plantaži, ki je bila oddaljena 25 milj od Johore, nekega kulija. Dalje mi je knez sporočil, da je tiger odvlekel nesrečnega nedolico dlje v goščo, kjer je del njegovega telesa poržl. Vse delo na plantaži je zastalo. On, knez, da je poslal v dotični okraj osem vojakov pod poveljstvom častnika, in je dalje pripomnil, da se bodo vojaki pokorili mojim ukazom, v slučaju, da se hočem udeležiti tega lova.

Ko sem prišel tja, sem si najprej ogledal kraj, kjer je bil delavec napaden. V mehki zemlji so se poznali tigrovi sledovi, ki so vodili do bližnjega plotu, katerega so postavili domačini, da preprečijo divjim prešičem dostop na plantažo. V tem plotu je bila luknja, katero je najbrž naredil tiger, in onstran te luknje je vodil tigrov sled dalje v džunglo.

Pričakovati je bilo, da se bo tiger zopet vrnil k svoji nepožitni žrtvi, ko bo lačen. Prestudiral sem položaj in prišel do zaključka, da če se tiger vrne, bo prišel gotovo zopet skozi ono luknjo v plotu. Ta zaključek je bil popolnoma enostaven in ločilen, ali se žival sploh ne bo vrnila, ali pa se bo vrnila po onem potu, po katerem je prvič prišla.

"Cangkuls! Cangkuls!" sem

zaklical, kar pomeni v jeziku domačinov lopato.

"Moj načrt je bil, da dam to stran luknje v plotu izkopati veliko jamo, v katero bo padel tiger, kakor hitro se vrne. Odprtina jame naj bi bila zgoraj nekoliko ožja, globoka naj bi bila 15 čevljev, na dnu pa naj bi merila deset kvadratnih čevljev.

Domačini so se takoj lotili dela ter izkopali jamo, kakršno sem hotel. Ko je bilo to narejeno, smo pokrili na vrhu jame z bambusovimi palicami in raznim zelenjem in listjem. Nato sem ukazal odpeljati vso izkopano zemljo; truplo nesrečnega delavca pa smo pustili tam, kjer je ležalo.

Naslednjega jutra sem šel pogledat k jami, toda o tigru ni bilo ne duha, ne sluha. Truplo umorjenega kulija je pričelo med tem razpadati. Ko so prišli k meni njegovi tovariši ter me prosili, naj jim dovolim, da pokopljejo tigrovo žrtev, sem privolil, dasi to ni bilo v mojih prvotnih načrtih.

Tudi naslednji dan zjutraj še ni bilo tigrar v jami, kakor sem pričakoval. Tretjega jutra pa, ko sem mislil, da tigrar sploh ne bo več na plantaži, so prihiteli k meni domačini z novico, da je tiger v jami.

Prišedši do jame, sem videl, da so domačini zavali preko jame težka drevesna debla. "Jaz sem dal odvaliti nekaj debel, nakar sem pogledal v jamo. Ležeč po dolgem na trebuhu ob robu jame, sem opazil spodaj ogromnega tigrar, ki se je takoj zagnal v silnem skoku kvišku, čim me je ugledal, in manjkalo je samo en čevlj, da ni s svojo šapo dosegel mojega obraza.

Zdaj sem spoznal, kako bistroumni so bili domačini, ker so navali nad odprtino težka debla. Zdaj pa sem stal pred velikim problemom, kako spraviti to ogromno zver iz jame. Navadno ni posebne težave spraviti tigrar iz jame, v katero se spusti zaboj, ki ima vrata kakor podgana past. Na vrvi, ki drži vrata zaboja kvišku, se priveže navadno par sveže zaklanih kokoši, in kakor hitro hlastne tigrar po kokoših, se vrata zaboja zapro. Toda v tem slučaju sem videl, da bom moral drugače postopati. Dal sem naglo narediti velik in močan zaboj s pokrovom, ki se ga je navrh porinilo nad zaboj.

Nato sem pripravil več močnih vrvi. Medtem se je začelo oblačiti in jaz sem hitel z delom in pripravami, da opravim vse to pred dežjem. Vzel sem svoje vrvi ter naredil iz njih več zanjik ali nekakih lasov. Ko je bilo to opravljeno, sem odvalil iznad jame par hlodov, legel na trebuh, vzel vrvi z zanko v roko ter začel z njo nihati nad tigrom, ki je strašno rjovel spodaj v jami. Medtem se je ulil dež in slišal sem ga, kako je zver spodaj brodira po blatu in vodi. Po velikem trudu se mi je posrečilo vreči zanko preko tigrove glave, toda v hipu jo je odbil s svojo šapo. Ko sem mu drugič vrzel zanko preko glave, je prišla v zanko tudi njegova prednja šapa, in tiger je onostavno vrv pregriznil. Končno se mi je posrečilo z velikim potrpežljivostjo, da sem mu vrzel okoli telesa kakih osem zank, nato pa sem ukazal domačinom, ki so delali pod nadzorstvom mojega zvestega služabnika Alija, naj potegnajo za vrvi. Domačini so res potegnili in vzdignili zver od tal. Ko je tiger tako visel v zraku, sem mu vrzel nadaljno zanko okoli prsi, in še eno okoli zadnjega dela njegovega telesa. Ves ta čas je pobesnel tiger strašno rjovel in otepal okoli sebe. Ko je bila tigrova glava skoro pri vrhu odprtine, sem ukazal spustiti v jamo zaboj, in sicer tako, da je bil premikajo-

VIŠARSKA POLENA

Spisal

NARTE VELIKONJA

"Ni prišel z menoj!" je potrdil župnik ter motril žensko. "In kaj je dejal?" je vsa trepetajoča vprašala.

"In je dejal," je povlekel župnik, "da mora sam od tebe slišati, kako je pravzaprav tisto z Matijcem."

"Še nocoj grem k njemu!" je planila ženska k vratom. "In če ne more verjeti moji besedi, če ne more verjeti moji prisegi, gospod župnik. Oba pojdeva, jaz in Janezek. Samo kje je? Če je še na zemlji, ga najdeva. Če je sredi zemlje, ga najdeva."

"Predalec bo Janezku," je ves solzan v zadregi stopil Klančar izza vrat.

"Miha!" je kriknila ter hotela razprostrti roke.

"Saj boš vrgla otroka!" je segel starček ves ginjen vmes ter vlovil otroka v svoje tresočee roke.

"Miha!" je ponovila ženska ter vsa trepetala na njegovih prsih. "Miha, kaj si nama storil?"

"Tak, žena, tak, žena," je ječljal mož. "Zdaj je vse minilo. Zdaj sem zdav. Pa sem bil čisto bolan. Zaradi tebe, zaradi otroka!"

"O, ti moj Bog, sam gospod ga imajo!" se je domislila.

"Pa je moker!" je dejal župnik. "Kar teče od njega!"

"Janezek, Janezek, kaj si naredil gospodu?" je hitela ženska ter hotela vzeči otroka, toda mož jo je prehitel ter pritisnil otroka k licu.

"Pa takega te nosi mama okoli, ves se boš prehladil."

Ko sta se oba do dobra zavedla, sta stala sama v sobi. . . otrok je njemu brcal na rokah. Župnik pa je slonel v spalnici pri oknu ter strmel predse:

"In sem bil hud in sem se pravdal s Teboj, pa nisem videl niti za ped predse! Kaj za ped! Za droban las. Se manj! Kaj je en las proti Tebi, kaj je en droban las proti Tebi! In je moral priti majhen otrok,

či se pokrov na vrhu. S previdnim manevriranjem se nam je posrečilo, spraviti zaboj v jamo, naravnost pod tigrar.

"Ali," sem dejal nato svoje-mu služabniku. "Zdaj se pa nate zanašam, da bo šlo vse gladko izpod rok, in glej, da ne izpustijo vrvi s tigrom, ker v tem slučaju bo to moja smrt." In predno mi je mogel začuden Ali odgovoriti, sem se spustil preko roba v jamo. Pokrit z blatom od vrha do tal, sem naravnal zaboj pod tigrom, ki je visel zgoraj na vrveh, zgrabil tigrar za rep, da sem ga mogel naravnati, nato pa zakričal domačinom: "Izpustite!", in tiger je telebil naravnost v zaboj. Jaz sem naglo porinil pokrov preko zaboja, sedel na krov ter pričel na vse grlo kričati: "Kladivo in žeblje!" Hitro, hitro! Medtem sem čutil, kako se je razjarjena zver izpenjala v zaboj in skrbelo me je, da me utegne vreči z zaboja in vlomiti pokrov. Končno so mi spustili v jamo kladivo in žeblje, nakar sem naglo pribil pokrov na zaboj.

Nato pa sem spoznal, da se je ogromno delo posrečilo in polastila se me je neznanska zadovoljnost. Z združenimi močmi so potem potegnili domačini zaboj z rjovečim tigrom iz jame. Zaboj s tigrom smo naložili potem na voz, v katerega so bili vpreženi volji, nakar smo ga odpeljali na prvo železniško postajo, odkoder sem ga potem spravil preko Pacifika v Ameriko. Zdaj kraljuje ta velika in ponosna žival v zoološkem vrtu v Minneapolisu, Minn.

da me je tega spomnil," si je brisal roke ob zavese.

Stopil je zamišljen po sobi in zagledal polo za romarje na Višarje na mizi. In je bral imena gospodarjev in gospodin. "Samo Mohorjevih ni, samo Mohorjevih ni. Ni Mohorja, ni France, ni Matijca. Teh ni, o, ti, moj Bog — da teh ni in jih tudi ne bo. Vsaj Matijca ne bo, reveža! Kaj ti je storil, usmiljeni Bog, da ga tako tepeš?"

In je padel na kolena in poljubil nogo Križanemu na klenčalniku.

"Sveti, Sveti, usmiljeni Bog!"

In se je trkal na prsi, ves skrušen:

"Odpusti mi nevero, odpusti!"

34.

Franca je slonela pred hlevom in držala časopis v rokah. Zadnji dogodki so jo čisto potrlili.

"Ali kaj pišejo?" je vprašal Mohor, ki se je bil postaral za deset let. Ves zgrbljen je taval okoli hiše in zdelo se je, da leze živ v grob. Nikomur se ni upal pogledati v oči in se ni ozrl čez cesto proti Kosmačevi hiši.

"Pišejo, oče!" je dejala trudno. "Slabo pišejo."

"Slabo pišejo!" je trpko pripomnil Mohor.

"In jaz ne verjamem!" je dejala Franca.

"Sam ne vem," je lezel vase Mohor. "Če mislim nanj, na Matijca, ne verjamem, če mi slin nate, na Matevža in njivo, mi vre pamet! In sem jaz iztuhtal tisto o njivi. Zagovorniku sem povedal in je dejal, naj pričamo, naj se ne odpravimo, da ne bo delalo slabega vtisa. Da vse, kar povemo, more biti samo njemu v dobro."

"Ko bi se moglo dognati, kdo je podvrzel čevlje," je razmišljala Franca.

"Podvrzel? Veš, kako je vprašal sodnik teto? Povedala je še včeraj pri vodnjaku, tam sem stal in slišal. Vprašal je, koliko časa ni bilo Matijca iz kuhinje. In je rekla, kolikor je rabila, da je trikrat nalila vedro ter oprala solato. Ko je šla k vodnjaku, da je prihitel ob meji navzgor, ko je odhajala, da je šel iz kuhinje."

"Potem bi bil lahko preobul čevlje," se je stresla Franca v strašni grozi.

"Lahko!" je pritrdil Mohor.

"Tudi botro da je tako vprašal."

"In jaz vem, da on ni!" je zaklicala Franca, kakor da hoče popraviti strašni bridki dvom, ki se je bil polastil. "Če bi ga moja prisega mogla rešiti, bi prisegla iz globočine srca in prepričana sem, da ni on."

"Še mene potrjaš, Franca, še mene potrjaš. Jaz sem čisto zmeden, meni kar vre v možganih. Zakaj je pa sodnik vprašal o tisti njivi? Če mi glava ne počti, tako mi šumi. Ali je Matevž res izdal Franci tisto njivo? Je vprašal. Res, sem dejal."

"Mene je tudi vprašal," je priklicala Franca.

"In če se človek lahko vidi, vidi od tu na pot, če prihaja v teku in naravnost?"

"Lahko se vidi, sem dejal. Samo če prihaja prihuljen in skrit, tik ob grmovju, se ne vidi. Glej, onega tamle vidiš," je pokazal Mohor.

"Blaž!" je potrdila Franca.

"In se vidi," je strmel predse.

"Molčite, oče, molčite! In če ne vem kdo priseže, da ga je videl na lastne oči, ko je zamahnil z otiko, bom jaz prisegla, da laže. Matijec ni, Matijec ni!"

"In me je vprašal, kje je bil Tine," je dejal Mohor.

"Tudi mene!"

"In sem rekel, da je bil na hlevu. Videl sem ga, kdaj je šel zjutraj gor, in videl sem ga, kako ga je priklicala Matijec!"

"Tudi jaz sem to videla."

"Vidiš!" je spet potrjal Mohor. "In kaj pišejo o Matijcu?"

"On pravi, da je nedolžen."

"Da je nedolžen?"

"Saj tudi je, oče!" je drhtela Franca kakor iz sebe. "Saj tudi je! Blaž pravi: 'Veter bo povedal, žival bo izdala, če se skrije resnica ljudem. Bog ve, za koga mora Matijec delati pokoro?' Saj je Kristus tudi za druge nosil križ."

"Saj je sam Bog za nas druge nosil križ," je ječljal Mohor ter odkril svojo sivo glavo. "Zaradi moje njive dela pokoro. Zaradi moje njive!" Potok solza se mu je ulil po velikih licih. "O, Franca, še mene potrjaš, še mene potrjaš! Pa praviš, da bo veter povedal in žival izdala," se je spet zgrozil. "Ali ni že pes izdal? Samo kobila je bila zraven in ta je udarila čez njive. Ali ni prav ta kobila poklicala Matijca v nesrečo?"

"Potrpite, oče, midva ne vidi-va v jutri, midva ne veva ničesar. Jaz vem samo, da Matijec ni!"

In sta umolknila.

Po poti je prihajal Blaž.

"Ali vesta, ali vesta," je so-pel. "Župnika je obšla slabost in je zdravnik ukazal, naj ga takoj peljejo v bolnišnico. Takoj! In so ga odpeljali. V cerkvi so ga našli nezavestnega, na obrazu je ležal pred oltarjem."

"Starost, starost!" je kimal Mohor. "Smrt nas kliče!"

"In so ga odpravili. Nič se ni mogel prav zavedati. Pa je še danes zapisaval romarje za Višarje. Klančarka je zapisala sebe in moža in Janezka. In Janezka je še včeraj župnik pestoval."

"Kaj praviš? Kaj bo še s tem fantom?" se je čudil Mohor, ki ga je prevzela ta zadnja vest. "Da ga je sam župnik pestoval? Otroke ima res rad."

"Ona je povedala. In da mora zaradi tega tudi Janezek na božjo pot."

"Križ bosta imela z otrokom."

"Saj mu ga je Klančar že uredil za na romarsko pot."

"Če pa župnik ne bo mogel? Brez njega ne boste mogli iti."

"Jaz bom vodil!" je dejal Blaž.

"Jaz tudi pojdem!" je vsa v veri planila Franca.

"Saj komaj v hišo prideš!" se je čudil Blaž.

"Ko ozdraviš, Franca!" je dejal Mohor.

"Tistikrat bom že zdrava," je dejala Franca. "In Matijec bo šel z nami!"

"Da," je dvomil Blaž, "Matijec pojde z nami. Če bo Bog napravil čudež. Bog ne bo delal čudežev," je majal z glavo.

"Bog ne bo delal čudežev, ne s teboj, Franca, ne z Matijcem! Toda če župnik ne pojde, ne bo hotel nihče na romanje. Če star človek leže, je po njem. Tja ga bomo nesli, tja!" je pokazal na pokopališče pod hribčkom. "On ne bo več nesel polena na Višarje. Starost, starost, smrt kliče!"

35.

Tine je tiste dni delal pri hiši za dva. Povsod je vlekel na ušasa, kaj ljudje govore in zvečer je iskal, ali pišejo kaj o umoru. Polasčal se ga je nerivozen strah, ki ga ni mogel drugače kratiti kot z delom. In pri delu se je nimerom tako postavil, a mu ni nihče mogel priti za hrbet. Nezavedno je živel v njem misel, da bo nekdo stopil in mu od zadaj položil roko na ramo: "Ti si, Tine!" Zaradi tega se je bal, da ga ne bi izdalo lastno vedenje. Hlinil je pobitost radi Matijca in ga hvallil ter obžaloval njegovo nesrečo.

"Jaz tudi trdim," je dejal nekoč pri mizi, "da je Matijec nedolžen. Nekdo ga je sovražil ter mu je poteknil čevlje. Vidva nista videla Matijca, tudi onega, ki je storil, nista videla. Po tisti poti je prav lahko prišel oni, kakor Matijec. Jaz sem sam danes poskusil. Lazkarjeva dva paseta na klancu kozo, pa sem jima dejal, naj pazita, ako se vidi človek. In me nista videla, ko sem mahal z robcem za grmovjem."

"Da tudi ti praviš?" se je raz-

veslil Mohor. "In ti si sam poskusil?"

"Sem poskusil. Samo na vrhu vidiš, če stojiš tostran klanca, in pa na dnu vidiš. Če bi bil kdo stopil tam pri tisti veliki smreki pri zamenju, tam bi bil videl, ko ga je udaril."

"Če bi morda le tistega našli?"

"Ki ga je udaril?" se je stresel Tine ter se bled zazrl v časopis.

"Tudi! Najbolje bi bilo," je dejal Mohor. "Vsaj tistega, ki je tam stal, če je sploh kdo."

"Jaz sem že vse vprašal. Lazkarjeva sta pasla tisti dan za hribčkom. Slišala sta klic, toda videla samo Matijca v jami, ko sta prišla na vrh. Ta dva bi bila slabi prič in je bolje, da kar molčimo," je svetoval, grizoč si ustnice, da se je tako zarekel in vesel, da je našel ta izgovor.

"Potem pa kar molčimo," je svetoval Mohor. "Tudi ti, Franca, če te sodnik ne vpraša."

In so si obljubili, da bodo o tem molčali.

"Da ne bomo Matijcu škodili," je še dejal Tine.

Matijec je stal pred preiskovalnim sodnikom.

"Glejte," je dejal plešasti gospod in si brisal naočnike, ker so ga oči ščemele od prehude luči. "Jaz iščem, iščem vse, kar bi vam govorilo v prid. . . Nihče vas ni videl, kdaj ste privezali konja. Razložite mi, zakaj niste lovili kobile, kar je bilo pač bliže. Odkod vsa ta kri, kri na vaših čevljih, zakaj ste se skrivali pred očetom, botro in Franco. Glejte, vse to govori zoper vas. Priznajte! Izgovarjajte se rajši, da ste udarili v prepiru in hitri jezi, da rešite glavo."

"Jaz sem nedolžen!" je Matijec odgovoril, bled in prepadel.

"In če bi odločil Bog, da umrem nedolžen, umrem! On je tudi!" Nič več gruntarskega bahštva ni bilo v njem. Stal je pred sodnikom človek, na katerega se je zvrnila gora in se je zavedal svoje nemoči.

"Jaz vam ne morem več pomagati," je dejal sodnik. "Se-daj pridete pred sodbo, naj se izreče pravica!"

(Dalje prihodnjik).

—o—

DNEVNE VESTI

Kanada se pripravlja na pogon komunistov

Winnipeg, Kanada, 13. julija. — Iz uradnih virov se poroča, da bo Kanada letos vzpostavila strahovit pogon proti tujezemskim komunistom, ki se nahajajo v Kanadi. Propaganda ima svoje središče okoli Winnipeg, in ministerski predsednik Bennett se je izjavil, da bodo enostavno deportirali vse inozemce, ki so pristaši komunizma.

Umrljivost v Zedinjenih državah se je zvišala

New York, 13. julija. Umrljivost med Amerikanci se je v prvih šestih mesecih letošnjega leta zelo zvišala. Napredovala je od 11.72 za vsakih 1000 prebivalcev na 12.24. Influenca je zahtevala mnogo žrtev v začetku leta, deloma pa povzročuje umrljivost nezadostna hranila radi depresije.

Sin policista med prijatelji mi gangeži v Detroitu

Detroit, 13. julija. — Načelnik detektivov Hoppe je dal policistom povelje, naj naredijo pogon na neko gostilno v vzhodnem delu mesta. Aretirali so tri gangeže in eden med njimi je bil Earl Hoppe, sin detektiva. Prijeti so obtoženi, da so sistematično ropali gasolinske postaje v metstu.

50 bolniških strežnic v Chicagi zbolelo

Chicago, 13. julija. V okrajni šoli za bolniške strežnice je včeraj zbolelo 35 bolniških strežnic, danes pa je bilo prijavljenih nadaljnjih 16 slučajev. Kot pravijo zdravniki, so se te strežnice zastrupile radi pokvarjene hrane.

15 mrtvih v New Yorku na posledicah vročine

New York, 13. julija. — Radi silne vročine so včeraj Newyorčani hoteli v razna letovišča hladit se. Največ jih je prišlo na Coney Island, kjer je osem ljudi utonilo pri kopanju, dočim jih je bilo sedem ubitih od avtomobilov. Število letoviščarjev se je pa končno pomnožilo za eno osebo, ko je neka ženska, ki se je kopala, imela porod.

Ti ljudje so bili primorani pijancevati

Milwaukee, Wis., 13. julija. Dva prohibicijska agenta sta bila postavno prisiljena kupiti in postavno povžiti 1058 kozarcev žganja, da sta tako nabrala dokaze, da je bilo mogoče aretirati 47 kršilcev prohibicije. Tekom 30 dni sta v imenu postave vsak dan povžila približno 20 kozarcev žganja, za kar je plačal Stric Sam.

Železnica mora plače zopet zvišati

Washington, 13. julija. Zvezna železniška komisija je danes odredila, da mora Louisiana in Arkansas železnica ponovno zvišati plače, katere je znižala 9. februarja, letos. Znižanje plač je bilo neupravičeno.

MALI OGLASI

Izjava

S tem prosim prizadete stranke oproščenja za indiscretност, katere sem bil kriv na nedeljskem šolskem pikniku. Cleveland, Ohio, 13. julija. Dr. Kern.

Pohištvo naprodaj

za tri sobe. Proda se vse skupaj ali posamezno. Tudi pralni stroj naprodaj, ki se proda zelo poceni. Vprašajte na 1197 E. 61st St. spodaj, zadaj. (166)

Soba

se da v najem za enega moškega ali žensko. 1153 Norwood Rd. (166)

Pes

se je zgubil, dva meseca star, ves bel, s črnimi črtami okoli oči in s črnim nosom. Kdor ga dobi, naj ga pripelje na 1161 E. 61st St. k Oblaku.

Soba

se odda enemu fantu ali dekletu. Vse udobnosti, prost vhod. 878 E. 72nd St. spodaj. (164)

Opremljena soba

s hrano vred se odda. 885 E. 137th St. M. Kastelic. (164)

Išče delo

Mlado slovensko dekle bi rado dobilo hišno ali kako drugo delo. Vprašajte na 6303 Carl Ave. (164)

HENRIK SIENKIEWICZ POTOP

iz poljsčine prevel
DR. RUDOLF MOLE

(Nadaljevanje)

Hrabri, a v odprtem boju ne posebnost pripravni Tatarji, so se med pretesljivimi pohodi, med neprestanimi bitkami, ne da bi kaj izgubili v svoji spretnosti za zasede in zvijače, tako izurili, da so se mogli postaviti po robu i najboljši konjenici na svetu in razpršiti celo četverokote švedske telesne straže. V spopadih z oboroženimi pruskimi četami je sto takih Tatarjev z lahkoto razbilo dvesto in tristo mož, oboroženih z mušketa in sulicami.

Kmitic jih je odvalil, da so se obtežavali s plenom, jemali so le denar, zlasti zlato, katero so zadržali v sedla. Kadar je kdo izmed njih padel so se ostali besno borili za njegovega konja in sedlo. Ker so se bogatili na ta način, niso izgubili nič od svoje skoraj nadčloveške spretnosti. Ker so spoznali, da ne bi imeli pod nobenim vojskovodjem na svetu toliko dobička, so se navezali na Babiniča kakor psi gonjači na lovca in so s pravo mohamedansko poštenostjo skladali po bitkah v roke Soroke in Kemličev večji del plena, ki je pripadal "bagadirju."

"Allah!" je govoril Akbah-Ulan, "malo jih bo videl Bakči-Seraj, toda ti, ki se povrnejo, postanejo vsi murze."

Babinič, ki je znal že odnekdaj živeti od vojne, je zbral ogromna bogastva, vendar smrtni, katero je iskal bolj od zlata, ni našel.

Minil je zopet mesec v bojih in tridih, ki so presegali človeško vero. Konjem, ki so jih sicer krmili z ječmenom in prusko pšenico, je bilo treba končno dati par ur počitka. Potem pa se je mladi polkovnik, ki je hotel tudi izvedeti novice in zakrpati vrzeli v svojih ljudeh z novimi prostovoljci, umaknil mimo Dospude na Poljsko.

Kmalu so dospole novice, in sicer tako vesele, da je Kmitic skoraj izgubil pamet. Sicer se je izkazala resnica, da je vrli in nesrečni kralj Kazimir izgubil tridnevno veliko bitko pri Varšavi, toda iz kakega vzroka?

Črna vojska se je bila namreč razšla v pretežni večini že prej domov, a ostali se niso bojevali več s takim navdušenjem kakor pri vzetju Varšave in tretji dan bitke je nastala zmogovna poraza. Toda zato pa se je nagibala prvi dan zmaga na poljsko stran. Redna vojska se ni pokazala samo v napadalni vojni, marveč tudi na odprtem polju z najbolj izurjenimi vojaki v Evropi izurjeno in vztrajno, da so se celo švedski vojaki morali čuditi.

Kralj Jan Kazimir se je odel z nesmrtno slavo. Govorili so, da se je izkazal za enakega vojskovodjo s Karlom Gustavom in če bi bili izpolnili vse njegove ukrepe, bi bil sovražnik izgubil glavno bitko in vojne bi bilo konec.

Kmitic je izvedel novice tudi iz ust očividcev, naletel je namreč na šlaho, ki je služila v črni vojski in se udeležila bitke Eden izmed njih mu je pripovedoval o sijajnem nastopu huzarjev, ko bi bil sam Karol, ki se ni hotel umakniti, skoraj poginil. Vsi so trdili, da tudi ni res, da je vojska hotela biti razpršena ali da so hetmani padli. Nasprotno, vsa sila razen črne vojske je ostala nezrahljana in se je umaknila v dobrem redu proti jugu.

Na varšavskem mostu, ki se je vlomil, so izgubili samo topove, toda "duha so prepeljali čez Vislo." Vojaki so prisegali na vse, da pobijejo pod takim vojskovodjem kakor je Jan Ka-

zimir, pri prihodnjem spopadu Karla Gustava, elektorja in kate-regakoli, ker ta bitka je bila le poizkušnja, sicer neljuba, toda polna dobre nade v prihodnost.

Kmitic je začel razmišljati, čemu so bile prve novice tako strašne. Razložili so mu, da je Karol Gustav nalašč razširjal napačne novice, ker sicer sam ni vedel, kaj naj stori. Švedski oficirji, ki jih je ulovil gospod Andrej teden dni kasneje, so potrdili to mnenje.

Od njih je tudi izvedel, da je zlasti elektor živel v velikem strahu in da je začel razmišljati o lastni koži čimdalje bolj, ker jih je izmed njegovih vojakov mnogo padlo pod Varšavo, na ostale pa so padle tako strašne bolezni, ki jih more huje nego bitke. Po mnenju oficirjev se bliža ura, ko zapusti elektor Švede in se združi z močnejšim.

In ker je imel že spočite konje in izpolnjene vrzeli, je zopet prekorajčil Dospudo in se vrgel kot duh ugonabljanja na nemške nasebine.

Razne partije so sledile njegovemu zgledu. Ker je našel že slabšo obrambo, je tem bolj napadal. Novice so postajale vedno bolj vesele, tako vesele, da jim je bilo težko verjeti.

Najprej so torej začeli govoriti, da se Karol Gustav, ki se je po varšavski bitki umaknil do Rodomja, sedaj vratolomno umika proti kraljevski Prusiji. Kaj se je zgodilo? Čemu se umika? Na to ni bilo nekaj časa nobenega odgovora, ko je končno vnovič zagrmelo po ljudovladu ime gospoda Černeckeja. Pobil je pod Lipcem, pobil pod Stremešnom, pod samo Ravno je popolnoma potokel zadnjo stražo umikajočega se Karola. Ko je izvedel, da se vrača iz Krakova dvatisoč konjenice, jih je napadel in ni pustil živga niti izvestitelja poraza. Polkovnik Forgel, generalov brat, štirje drugi polkovniki, trije majorji, trinajst ritmijstrov in triindvajset poročnikov je bilo ujetih. Drugi so navajali dvojno število, nekateri so že v navdušenju trdili, da Jan Kazimir ni bil poražen pod Varšavo, ampak je zmagal in da je bil njegov pohod proti jugu le zvijača, da pogubi sovražnika.

Sam gospod Kmitic je začel tako misliti, saj je že od mladih nog vojak in se je razumel na vojno, a še nikdar ni slišal o taki zmagi, po kateri bi se imelo zmagovalcem slabše goditi. In za Švede je bilo očividno slabše, zlasti od varšavske bitke.

Gospod Andrej se je takrat spomnil besed gospoda Zaglobe, ko je pri zadnjem sestanku govoril, da zmaga ne morejo nič več koristiti švedski zadevi, ampak en sam poraz jih utegne pogubiti.

"Kancerska glava," si je mislil Kmitic, "ki zna brati v prihodnosti."

Tu se je spomnil tudi nadaljnjih prerokovanj gospoda Zaglobe, kako pride on, Kmitic ali Babinič, v Tavroge, najde svojo Olenko, jo preprosi, zasnuje in zarodi z njo potomstvo na slavo vesele dežele. Ko se je tega spomnil, mu je zavrela kri v žilah; že ni hotel več zapravljanje časa, opustiti je hotel klanje za nekaj časa in odhiteti v Tavroge.

V tem je pred odhodom došel k njemu lavdanski šlahič izpod prapora gospoda Volodijovskega s pismom malega viteza.

"Hitimo z gospodom litem-

skim, polnim hetmanom, in s knezom stotnikom za Boguslavom in Waldekom (je pisal gospod Mihael). Pridruži se nam, ker se najde polje za pravo maševanje, pa tudi Prusakom se utegne izplačati za stiskanje ljudovlade."

Gospod Andrej lastnim očem ni hotel verjeti in je nekaj časa sumil šlahiča, da ga je morda poslal kak pruski ali švedski poveljnik nalašč, da bi zavedel njega in njegov oddelek v zasedo. Mar naj bi imel Gosievski že drugič iti na Prusko? To je bilo zelo neverjetno. Toda roka je bila gospoda Volodijovskega, grb spodaj Volodijovskega, pa tudi šlahiča se je spomnil gospod Andrej. Torej ga je začel izpraševati, kje se nahaja gospod Gosievski in kam name-rava priti.

Šlahič je bil precej neumen. Nič ne ve, kam namerava iti gospod hetman; ve le toliko, da je gospod hetman z litemsko-tatarsko divizijo oddaljen dva dni hoda, pri njem pa je tudi lavdanski prapor. Izposodil si ga je bil za nekaj časa gospod Černecki, pa ga je že davno vrnil, sedaj pa gre, kamor jih vodi gospod polni hetman.

"Pravijo," je končal šlahič, "da pojdemo na Prusko in v-jaki se zelo vesele. Toda končno je naša reč, da poslušamo in se bojujemo."

Ko je izvedel poročilo, ni pomisljal dolgo, obrnil čambul in šel v velikem pohodu h gospodu hetmanu, a po dveh dnevih, že v pozni noči, je objel gospoda Volodijovskega, ki je po objemu takoj zakričal:

"Grof Waldek in knez Boguslav sta v Prostkah in delata nasipe, da bi se varno utaborila. Pojdemo na nju!"

"Danes?" je dejal Kmitic. "Jutri ob dnevu, to je čez dve ali tri ure."

Tu sta se zopet objela. "Nekaj mi pravi, da ga izročijo Bog v naše roke," je dejal Kmitic razburjeno.

"Tudi jaz mislim tako." "Obljubil sem se, da se bom do smrti postil oni dan, ko ga srečam."

"Božja pomoč ne škoduje," je odgovoril gospod Mihael. "Tudi ti ne bom nevoščljiv, če ti bo sreča mila, zakaj tebi narejena krivica je večja."

"Mihael, bolj častitega viteza kot si ti, nisem videl." "Naj te, Andrej, malo bolje ogledam. Od vetra si popolnoma očrnel; ali si se izkazal? Z velikim obduvanjem je gledala vsa divizija na tvoje delo. Sama pogorišča in trupla. Ti si odlični vojak. Še celo samemu gospodu Zaglobi, če bi bil tukaj, bi bilo težko, si kaj boljšega izmisliti o tebi."

"Za Boga! Kje pa je gospod Zagloba?"

"Ostaj je pri gospodu Sapi-ehi, ker je ves otekel od joka in obupa po Roku Kovalskem."

"Torej je gospod Kovalski padel?"

Volodijovski je stisnil ustne.

"Veš, kdo ga je ubil?"

"Kako naj vem? Povej!"

"Knez Boguslav!"

Kmitic se je zavrtel na mestu, kakor bi ga kdo sunil z bodalom in je začel hlatasti po zraku, naposled je strašno zaškrpjal z zobmi, se vrgel na klop in si molče podprl glavo z rokami.

"Rok Kovalski je umrl take viteške smrti, da daj Bog vsakemu izmed nas takšno. Dovolj, če ti povem, da mu je sam Carolus dal pripraviti pogreb in da je streljal ves gardni polk nad njegovo rakvijo."

"Da bi le ne padel od teh rok, da bi le ne padel od teh peklenjskih rok!" je zaklical Kmitic.

"Da, baš od Boguslavovih rok; to vem od huzarjev, ki so z lastnimi očmi gledali na ta žalostni dogodek."

"Ti torej nisi bil tam?"

"V bitki si ne izbiraš prostora, temveč stojiš, kjer ti vele. Če bi bil jaz tam, bi me ne bi-

lo sedaj tu, ali pa bi Boguslav ne kopal nasipov v Prostkah."

"Povej, kako se je vse to zgodilo. Občutil bom še več sovražstva."

Gospod Volodijovski je izpil, si otrl brke in začel:

"Gotovo ti ni manjkalo poročil o varšavski bitki, ker vsi govore o njej, zato se tudi jaz ne bom preveč dolgo mudil pri njej. Naš milostivi gospod, — Bog mu daj zdravja in mnogo let, zakaj pod drugim kraljem bi ta domovina izginila sredi porazov — se je izkazal kot velik in znameniti vojskovodja. Če bi bili ubogali tega vojskovodjo, če bi ga bili vredni, bi kronisti zapisali novo poljsko zmago pod Varšavo. Skratka, prvi dan smo bili Švede. Druga dne se je začela sreča nagibati zdaj na to, zdaj na ono stran, vendar pa smo jih prekosili. Takrat so napadli litemski huzarji, pri katerih je služil tudi Rok pod knezom Polubinskim, velikim vojakom. Videl sem ji, kako so zdirjali, kakor vidim tebe, ker sem stal z lavdanskimi na višini pod nasipi. Bilo je tisoč dvesto mož in konj, kakšnih še ni svet videl. Dirjali so na pol staja mimo nas in pravim ti, da se je zemlja tresla pod njimi. Videli smo brandeburško pehoto, ki je z vso silo zatikala sulice v zemljo, da bi se mogli upreti prvemu navalu. Drugi so streljali iz mušket, da jih je dim popolnoma zaslonil. Pogle-

damo: huzarji so že razpustili konje. Bože, kakšna sila! Padli so v dim, izginili. . . Moji vojaki začno kričati: 'Zlomijo, zlomijo!' En hip ni bilo videti ničesar. Toda zagrmelo je nekaj in nastal je tak žvenket, kakor bi v kovačnici kovalo tisoč kovačev. Pogladamo: Jezus, Marija! Elektorjevi vojaki že leže kakor snopje, kakor žito, katero je položila burja, a oni so že za njimi! Le praporci migljajo. Dirjajo na Švede! Udarili so na konjenico — konjenica je na tleh, udarili so na drugi polk — na tleh! In grom — topovi grme. . . vidimo jih, ko veter odnese dim. Vse se prši, vse se vali, razstopa, gredo kakor bi šli po ulici. Skoro so prejezdili že ves tabor. Udarili so na konjeniški gardijski polk, sredi katerega stoji Carolus in garda se je razpršila kakor sihra!"

Tu je Volodijovski prekinil pripovedovanje, ker si je Kmitic z rokami zatisnil oči in začel kričati:

"Mati božja, enkrat videti in umreti!"

"Takega napada ne ugledajo več moje oči," je nadaljeval Volodijovski. "Nam so tudi ukazali skočiti tje. . . Več nisem videl, toda kar povem, sem slišal iz ust švedskega oficirja, ki je bil takrat ob strani Karola in je z lastnimi očmi videl ves dogodek. Ko je konjenica že vse strla po poti, je oni Forgel, ki je padel pozneje pod Ravno v naše roke, planil h kralju in zakričal: 'Kralj, reši Švedsko, reši sebe, umakni se, nič jih ne zadrži!' A Carolus na to: 'Nikakor se ne umaknem, treba se je upirati ali izginiti!' Prihajajo drugi generali, rotijo, prosijo, — noče. Zakadil se je na prejšnjem. Udarili so drug na drugega in strli so Švede prej, nego si izračunal do deset. Kdor je padel, tega so poteptali; drugi so se razpršili kakor grah. Začeli so pobijati. Kralj se je ločil še z enim jezdecem; naletel je nanj Kovalski in ga spoznal, ker ga je že dvakrat videl. Jezdec je zaslonil kralja. Toda, kakor so pravili oni, ki so videli, strela ne ubije hitreje, kakor ga je Rok razčesnil na dvoje. Tu se je kralj sam zakadil na Roka. . ."

Volodijovski je na novo prekinil pripovedovanje in se oddahnil, a Kmitic je zakričal:

"Končaj vendar, sicer mi še duša uide!"

"Spoprijela sta se torej sredi polja, da sta konja s prsi udarila drug ob drugega. Zapletla sta se med seboj. 'Pogledam,

nam, je pravil oficir, 'kralj je bil že s konjem vred na tleh.' Zmotal se je, napel petelina pri samokresu, zgrešil. Rok ga je udaril po glavi, ker mu je padel klobuk. Že je dvignil meč, že so Švedje omedlevali od strahu, ker ni bilo več časa misliti na rešitev, ko se prikaže Boguslav kakor bi zrasel iz zemlje, in ustrelil Kovalskemu v uho, da mu je razneslo glavo s šlemam vred."

"Za Boga! Ali ni imel več časa, da bi izpustil meč?" je zakričal gospod Andrej in se zgrabil za lase.

"Bog mu ni dal te milosti," je odgovoril gospod Mihael "Zagloba in jaz sva tudi uganila, kaj se je zgodilo. Revež je služil namreč že od otroških let pri Radzivilih, jih smatral za svoje gospode in se moral ob pogledu na Radzivila zmešati. Morda se mu tudi ni nikdar poročila misel v glavi, da bi mu bilo mogoče dvigniti roko nad Radzivila. To se dogaja takole! Plačal je to s svojim življenjem. Čuden človek je gospod Zagloba, saj mu ni sploh niti stric in niti sorodnik, in vendar ne bi nihče tako žaloval po lastnem sinu. Da govorim resnico, ni imel vzroka, saj tako slavno smrt je treba Kovalskemu le zavidati. Saj se šlahič in vojak rodita za to, da žrtvujeta življenje danes ali pa jutri, a o Kovalskem bo pisala zgodovina in bodočnost bo slavila njegovo ime."

Gospod Volodijovski je za hip umolknil, potem se je prekrizal in dejal:

"Bog mu daj večni pokoj in večna luč naj mu sveti!"

"Na vekov veke!" je zaključil Kmitic.

Nekaj časa sta oba šepetala molitve; morda sta oba prosila za enako smrt, končno je rekel gospod Mihael:

"Duhovnik Pekarski mi je zagotavljal, da je šel Kovalski naravnost v raj."

"Gotovo; torej so mu tudi naše molitve nepotrebne."

"Molitev je vedno potrebna, ker se zapiše drugim v dobro, morda pa nam samim."

Kmitic je vzdihnil.

"V božjem usmiljenju je upanje," je dejal, "tudi jaz upam, da mi bo odpuščenih za to, kar sem storil na Pruskem, vsaj nekaj let vic."

"Tam se vse zapiše na rovaš. Kar stori tu človek s sabljo, tam vse to zapisujejo nebeški tajniki."

"Služil sem tudi jaz Radzivilu," je dejal Kmitic, "pa me pogled na Radzivila ne zmeša. . . Hvala Bogu, da Prostke niso daleč. Pomni, gospod, da je on tudi tvoj sovražnik, ker je krivovorec, ki je mnogokrat zasramoval tvojo pravo vero!"

"In sovražnik domovine," je dodal Volodijovski. "Upajmo, da se bliža njegova ura. Gospod Zagloba je isto prerokoval po onem napadu huzarjev, a govoril je v žalosti, v solzah, kakor bi bil navdahnjen. In prekinjal je Boguslava tako, da so se poslušalcem kar ježili lasje. Knez Kazimir Mihael, ki gre z nami, je tudi videl v sanjah dve zlati trombi, ki jo nosijo Radzivil v svojem grbu, razgrizeni od medveda in je takoj drugi dan povedal: 'Ali zadene nesreča mene, ali pa kakega drugega Radzivila.'"

"Po medvedu?" je vprašal gospod Kmitic ter obledel.

"Da!"

Lice gospoda Andreja se je razjasnilo, kakor bi ga razjasnil žarek jutranje zore, dvignil je oči kvišku, iztegnil roki proti nebu ter svečano zaklical:

"Jaz imam v grbu medveda. Slava Ti, Gospod na višavah! Slava Ti, Mati najsvetejša! . . . Gospod, Gospod, nisem vreden te milosti!"

Volodijovskega so te besede silno dirnile, ker je takoj spoznal, da je v tem nebeški pomen.

(Dalje prihodnjič.)

ŽENSKA MED "LEOPARDSKIMI" LJUDMI

Angleška raziskovalka Lady Dorothy Mills, ki se je nedavno vrnila iz džungel Venezuele, opisuje v neki londonski reviji svoje doživljaje, ki jih je doživela na svojih potovanjih.

Ob neki priliki se je nahajala globoko v notranjščini guinejske obali, v džunglah, kjer prebivajo samo domačini. V vasi glavarja Obiri je imela priliko, rešiti življenje glavarjevemu vnuku, ki je bil težko bolan, in ko se je potem pripravila na pot v velik Svaba gozd, ji je dejal glavar: "Nikar ne hodi tja! Tam je dežela leopardskih ljudi, ki se s pomočjo čarovnije izpreminjajo v leoparda ter more ljudi, katere potem požoro. Njih silni glavar Oku je več kot človek."

Dasi je raziskovalka že mnogo čula o tej neavni sekti in o različnih tajnstvenih in zagonetnih smrtnih slučajih, se je vendar kljub temu in kljub svarilu napotila s svojimi črnimi služabniki in nosači v okraj, kjer je vladal glavar Oku. Oku je bil velik, močan mož in je imel samo polovico levega uhlja. Ljudje so pripovedovali, da je izgubil polovico uhlja, ko se je nahajal na enem svojih lovov kot leopard. "Kadar ubijemo leoparda, ki ima samo polovico levega ušesa, tedaj vemo, daje to Oku," ji je dejal vodja njenih nosačev.

Lady Dorothy ni dala mnogo na te govorice, dokler niso nekega dne prinesli v njeno taborišče njenega mladega služabnika, boba Vanija, ki je umiral. Slednjemu je viselo meso v cunjah od kosti in fant je imel že toliko moči, da je povedal, da je bil napaden od tolpe ljudi, ogr-njenih v leopardske kože, ki so se plazili po zemlji po vseh štirih, ga napadli ter ga tako strašno zdelali z ostrimi železnimi kavlji, ki so jih imeli kot kremp-

GANGEŽI TUDI PO SMRTI BLUFAJO . . .

Gotovo ste že mnogokrat čitali o pompozni pogrebnih gangežev in banditov, ko je bilo v poročilih teh pogrebov rečeno, da so bili pokopani v dragocenih srebrnih krstah, ki so stale od \$15,000 do \$20,000 dolarjev. Vse to je samo bluff, kajti različni pogrebni in raynatelji največjih pogrebnih zavodov v New Yorku, so te dni izjavili, da takih krst sploh ni. Povprečna cena boljših krst je od \$400 do \$600, in le v izrednih slučajih stane rakev \$1,500 do \$3,000.

Ko je Caponejeva ganga pred sedmimi leti ubila v Chicagu gangaža Dion O'Banniona, se je o priliki njegovega pogreba privikrat pojavila legenda o takih dragocenih krstah. Takrat se je poročalo, da je bila krsta, v kateri je bil pokopan bandit, iz solidnega srebra in da je stala nad \$10,000. Te dni pa je raynatelj ene največjih tvornic, kjer izdelujejo rakve, izjavil, da take krste sploh ni mogoče kupiti, tudi če bi jo kdo hotel, in sicer iz enostavnega vzroka, ker takih krst ni.

"Gangeži imajo polagati svoje tovariše v krste, ki se svetijo in ki izgledajo kot srebrne, kar pa niso. Te rakeve so samo porbarvane s srebrno peno in njihova cena je od \$400 do \$3,000."

Srebrnih krst ni v zalogi, ker izdelovalci nočejo investirati denarja v promet, katerega ne bi morda nikoli prodali. Če bi se pa hotelo krsto izdelati po naročilu, bi to vzelo več tednov, da, včasih tudi več mesecev.

Že nekaj let sem krožijo med ljudstvom legende o dragih pogrebnih gangežev. Take drage pogrebe so imeli baje Joe Catania, ki je bil ustreljen letos v februarju; Joe (the Boss) Masseria, ubit v nekem italijanskem restavrantu na Coney Islandu v New Yorku letos v aprilu; Frank Uale, ki je bil umorjen pred dvema leti v Brookly-

ne pritrjene na prstih. Ubogi fant je umrl, kar je Angležino tako razjezilo, da je sklenila, priti tem grozodejstvom do dna.

Ticao, vodja njenih nosačev, ki je edini vedel za njen načrt, ji je nekega večera sporočil, da se nahaja Oku na lovu. Raziskovalka se je takoj podala v spremstvu tega črnca v pragozd in priplazila sta se do neke rav-nice, kjer sta našla ugasli pepel, v katerem so ležale raztresene človeške kosti. Nista bila še dolgo skrita, ko je v grmovju zasumelo in iz grmičja se je prikazal človek na vseh štirih, ognjen v leopardovo kožo; manjkalo mu je pol levega uhlja. Oku se je ogledal na vse strani, nakar je zamolklo zarenčal in od vseh strani se je priplazilo kak ducat čudnih postav, ogrnjenih v leopardske kože. Včasih so hlasknili drug po drugem, na prstih rok so imeli železne kavlje.

Neslišno so obstopili svojega glavarja, nakar so izginili v temi. Ko je potem priplaval mesec na nebo, se je vrnila raziskovalka nazaj k ravnici, kjer je našla leč pepel in sveže kosti in dele neke ženske. Tedaj se je je polastila neodoljiva želja, da za vedno odstrani to pošast. Kmalu je prispel Oku nazaj, in sicer je bil zdaj sam. Raziskovalka je dvignila puško ter ustrelila nanj in ga zadel baš za odtrganim uhljem. Ko se je nato s svojim črncom približala težko ranjenemu, je slišala storičanje. "Njegov duh odhaja," je rekel njen spremljevalec.

Nato sta oba odhitela proti taborišču, boječ se maščevanja leopardskih ljudi. Na potu sta srečala glavarja Obirija in njegove ljudi, ki so raziskovalko spremlili preko Svabi reke na francosko ozemlje, kjer je bila varna pred zasledovanjem onih zveri v človeški podobi.

Mnogo več pa dajo gangeži za cvetje, ki ga kupijo svojememu mrtvemu tovarišu za pogreb. Navadno stane vsak šopek ali venec od \$100 do \$200. Dan Iamascia je poslal k pogrebu gangaža Joe the Bakerja venec, ki je stal \$150. Bil je 13 čevljev visok in je nosil napis: "Naše-mu tovarišu."

Ko pa je prišla na Dan Iamascio vrsta, da leže tudi sam na mrtvaški oder, na katerem je ležal predpreteklo nedeljo, so mu poslali Ciro Terranova in ostali gangeži, njegovi prijatelji, slične vence. Kadar je kak gangež ubit, gre do njegovi tovariši v najbližjo cvetličarno, kjer si dajo prinesiti kataloge in cenike, iz katerih izberejo vence in šopke. Navadno izberejo cvetje, ki je sestavljeno v podobi lire, harfe, srca ali sidra in te vence in šopke plačajo s ceno 100 do 200 dolarjev.

Pri vseh pogrebnih gangežev stane, cvetje mnogo več kakor pa krste. Pri pogrebu O'Banniona je bilo 26 avtomobilov, ki so bili do vrha naloženi s cvetjem. Joe the Baker je imel celo 40 avtomobilov rož, Iamascia 35, Joe the Boss pa "samo" 16. To cvetje bi stalo še mnogo več, če bi gangeži kupili drage, redke rože, toda tako razsipni pa zopet niso, kakor jih slikajo legende. Oni izberejo najnavadnejše cvetje, ker popolnoma pravično domneva, da sorodniki ubitih gangsterjev itak ne znajo ločiti navadnega cvetja od nenavadnih, redkih in eksotičnih rož.